

Eger Megyei Jogú Város **Önkormányzati adók** **2011. év**

Eger megyei jogú város önkormányzatának feladatellátását a **saját bevételek**, az állami támogatások, valamint az átengedett központi adók biztosítják. Ennek összetétele az ország költségvetési helyzetének és az országgyűlés politikai akaratának függvénye. A helyi adókból származó bevételek az önkormányzat saját bevételét növelik, abból állami elvonás nincs. Az önkormányzati adóhatóság által beszedett központi adók (gépjárműadó, talajterhelési díj, a termőföld bérbeadásából származó jövedelemadó, adók módjára kimutatott helyszíni bírságok, szabálysértési bírságok, közigazgatási bírságok egy része) eltérő mértékben szintén az önkormányzatot illetik meg.

A **helyi adóztatás immár 20 éve működik**, hiszen 1991. évtől a régi „tanácsi adókat” felváltotta az önkormányzati rendszer felállításával a helyi adók intézményrendszere. A helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény (Htv.) és ennek felhatalmazása alapján elfogadott önkormányzati rendeletek biztosították és biztosítják az adóztatás kereteit és feltételeit. A törvények keretei között - továbbra is - a közgyűlés dönt a helyi adók (épitményadó, telekadó, helyi iparüzési adó, idegenforgalmi adó) fenntartásáról, az alkalmazott adómértékekről, kedvezményekről és mentességekről. A helyi adóztatás az önkormányzat kezében továbbra is olyan lehetőség, amely a helyi vagyoni érdekeltséghez, a kommunális fejlesztésekhez, valamint a helyi gazdasági tevékenységhez kapcsolódhat. A szabályozás lehetővé teszi azt, hogy a lakosság és a vállalkozók (gazdálkodók) is adóztathatók legyenek.

Az **Adó Iroda** látja el az önkormányzat működéséhez szükséges források jelentős részének beszedését, egyben más, az állam által ide delegált hatósági feladatokat is végez. Az adóigazgatási feladatok letéteményese a jegyző, így minden esetben, az ő nevében jár el az iroda, mint **önkormányzati adóhatóság**. A polgármesteri hivattal az itt élő polgárok és vállalkozások leggyakrabban az iroda munkáján keresztül találkoznak, hiszen a nyilvántartott adózók száma – adónemenként - meghaladja az ötvenezret. A **hivatal ügyforgalmának harmada is az adóhatóságnál képződik**, ezek többségénél határozatot ad ki az adóhatóság, melyben adót ír elő, vagy ír jóvá, illetve valamely állapotot igazol. A múlt évben a kiadott több tízezer döntéssel szemben nem érte el a húszat a másodfokon megtámadott ügyek száma.

A **helyi adózás struktúrája három fő rendszerelemre épül**, nevezetesen: a **vagyoni típusú adók**, a **kommunális adók** és a **helyi iparüzési adó**. A Htv. és ennek felhatalmazása alapján elfogadott önkormányzati rendeletek biztosították az adóztatás kereteit és feltételeit. Az önkormányzat kizárólagos - az önkormányzati törvény szabályozásával szinkronban másra át nem ruházható - joga, hogy a törvényben meghatározott adóalanyok és adótárgyak tekintetében a helyi adókat vagy azok valamelyikét bevezesse, a már bevezetett adót a következő évre módosítsa, avagy hatályon kívül helyezze. A Htv. garanciákkal övezett döntési autonómiájából eredően, az önkormányzat határozza meg az adó bevezetésének időpontját és időtartamát is.

Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata a helyi adók 2011. évi mértékeit a helyi sajátosságokhoz, a gazdálkodási követelményekhez és az adóalanyok teherviselő képességéhez igazodóan állapította meg - a törvényben meghatározott felső (adómaximum) határokra is figyelemmel. A **helyi önkormányzat képviselő-testülete a helyi adók fajtáit és mértékét** nem eredeti jogalkotói hatáskörében, **hanem felhatalmazás alapján megalkotott önkormányzati rendeletekben állapíthatta meg**. E felhatalmazást a Htv. 1. § (1) bekezdése biztosította számára.

A helyi jogalkotás, azaz az önkormányzatok képviselő-testülete a helyi adók szabályozása során nem léphet túl a törvényi kereteken, **az önkormányzat csak a Htv.-ben meghatározott esetekben és mértékig jogosult önálló szabályokat alkotni.** Általános érvénnyel kimondható, hogy nem adhat felhatalmazást a Htv.-től eltérő vagy részletező szabályok megalkotására, az adó tárgya, az adókötelezettség, az adó alanya, az adókötelezettség keletkezése és megszűnése valamint az adó alapja esetében.

Helyi adókat érintő uniós előírás továbbra sincs, az egyes tagállamok szabadon dönthetnek arról, hogy milyen adónemek működtetését bízzák az önkormányzatokra, illetve milyen korlátokat állítanak számukra. A Htv. 2002. évi módosítása az önkormányzati rendeleteknek a közösségi támogatási szabályokkal való összhangja érdekében már **jelentősen lekorlátozta az önkormányzatok kedvezmény-, mentesség-nyújtási lehetőségét.** Különösen erősen érződött ez az iparüzési adót és építmény illetve telekadókat érintően.

A rendeletek megalkotása során **a helyi adópolitika alapvető célja az, hogy a helyi adók az önkormányzat folyamatos, állandó, stabilan előre tervezhető, biztos bevételi forrását jelentsék,** ugyanakkor az adózói kört illetően méltányos, igazságos és megfizethető legyen. Az adórendelet-tervezetek készítése során **az érdekképviseletek szakmai álláspontját, véleményét minden esetben kikérjük,** így a szakmai szervezetek a helyi szabályok meghatározásában részt vesznek.

A hivatal saját bevételein belül 2011. évben **52,6%-ot** értek el az **önkormányzati adókból** származó bevételek. Az adóbevételeken belül, **86,2% a helyi adókból származó adórész.** A hevesi megyeszékhelyen a legnagyobb kétszáz adófizetőtől érkeznek az adóbevételek 69 %-a. 2011. évre 3562,8 millió forint adóbevételt tervezett a hivatal, ami **348,9 millió forint többlettel teljesült.** A helyi adóbevételek elsődlegesen a helyi közszolgáltatások kiadásait egészítik ki. Örvendetes, hogy **2011. évben 383 millió forinttal nagyobb összeg érkezett az adószámlákra, mint a megelőző évben.**

Figyelemre méltó, hogy a múlt évhez képest a megyeszékhely adóerőképesége 112%-kal (193,7 millió forinttal) nőtt, köszönhető ez elsősorban a város ipari gerincét jelentő külföldi tulajdonú vállalkozásainak. A **gazdasági válságból eredő kedvezőtlen pénzügyi folyamatok** - melyek igen jelentősen érintették az iparüzési adót – az adóbevételek tükrében **csillapodni látszanak,** ezt támasztja alá az adóerőképeség vizsgálata, valamint a legnagyobb három egri termelő cégek bevallási adatai is, hiszen náluk 254,5 millió forinttal nőtt az éves iparüzési adófizetési kötelezettség. Majd 198 millió forint előleg kiegészítést is teljesítettek decemberben, így valószínűsíthetően a 2011. évi adóalapjuk jelentősen emelkedik. Összességében is emelkedett az adóalap, hiszen míg tavaly a bevallásokban feltüntetett érték 109,6 milliárd forint volt, úgy most ez 122,3 milliárd forint, azaz 12,7 milliárd forinttal nőtt az iparüzési adó alapja, ebből egyenesen következik, hogy emelkedik a fizetendő adó és adóelőlegek nagyságai is.

Önkormányzati adóbevételek alakulása az elmúlt három évben.

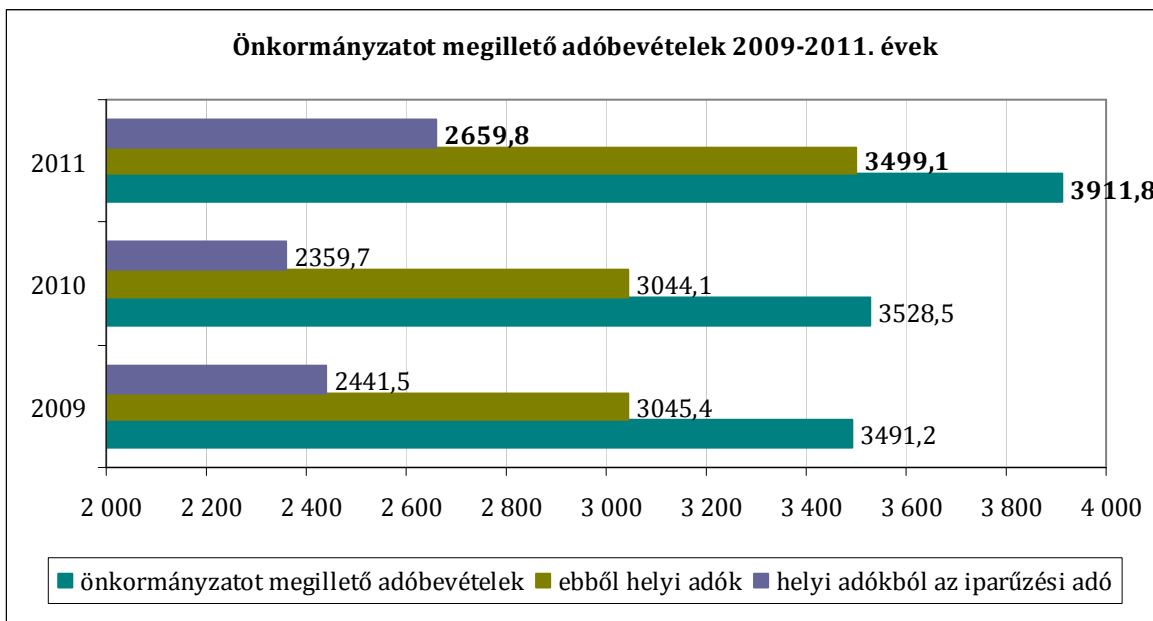
Eger MJV Önkormányzati adóbevételek	2009. év	2010. év	2011. év
önkormányzatot megillető adóbevételek	3 491 239 621	3 528 463 059	3 911 781 823
ebből helyi adók	3 045 439 891	3 044 053 492	3 499 062 098
helyi adókból az iparüzési adó	2 441 544 995	2 359 661 537	2 659 758 523

Forrás: Eger MJV. PH. Adó Iroda

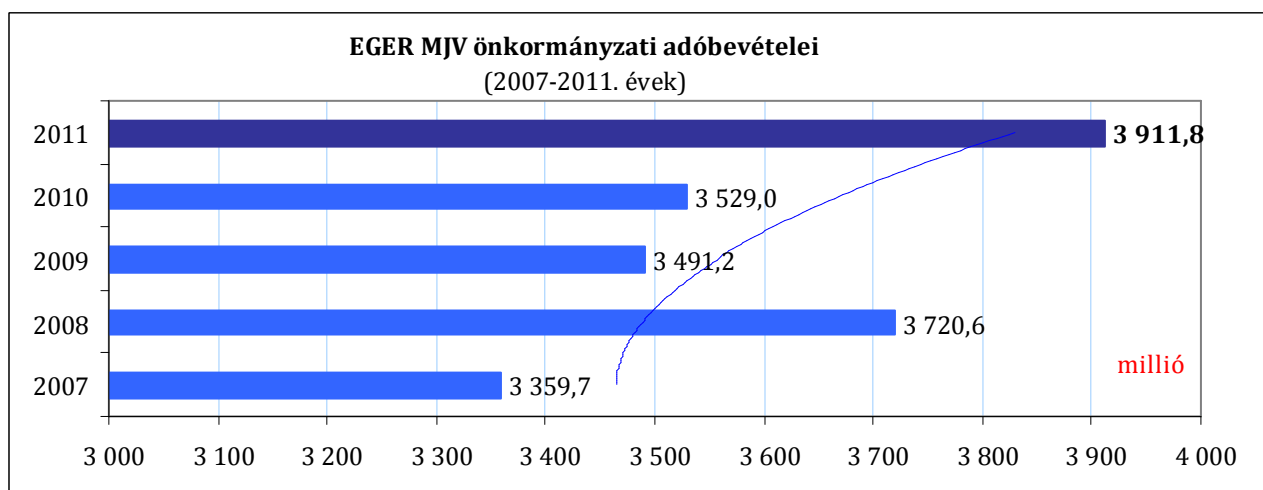
A tervezés során a 2011. évi **költségvetés előirányzat** számai az **előző évhez képest 176 millió forinttal nőtték.** Jelentős bevételi-növekmény tervezés iparüzési adóban, építményadóban történt, ennek oka a 2010. decemberi feltöltési kötelezettség teljesítéséből következethető adóalap növekedés és az építményadóban bekövetkezett mérték emelkedés volt.

Az alábbi három grafikon összehasonlítja az elmúlt évek önkormányzati adóbevételeit, a növekedés ütemét és a pénzügyi teljesítés negyedéves megoszlását is. A gépjárműadó kivételével, szinte minden adónemben bevétel emelkedés tapasztalható. Későbbiekben részletesen is bemutatjuk ennek okait.

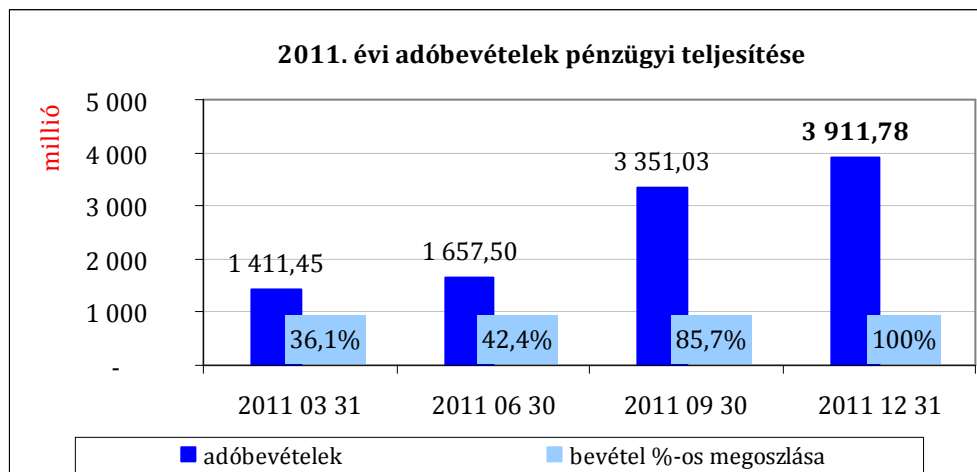
Az önkormányzathoz befolyó adóbevételek alakulása az elmúlt három évben.

Az adóbevételek növekedésének üteme

A pénzügyi teljesítés negyedéves bontásban

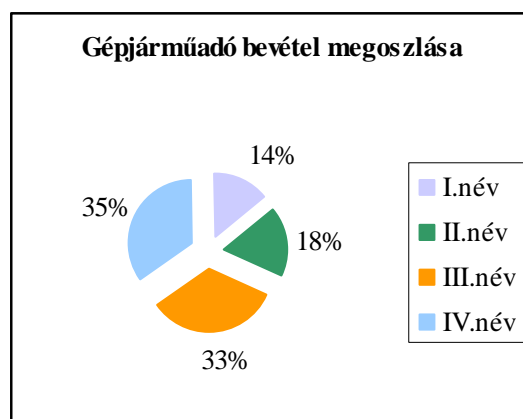
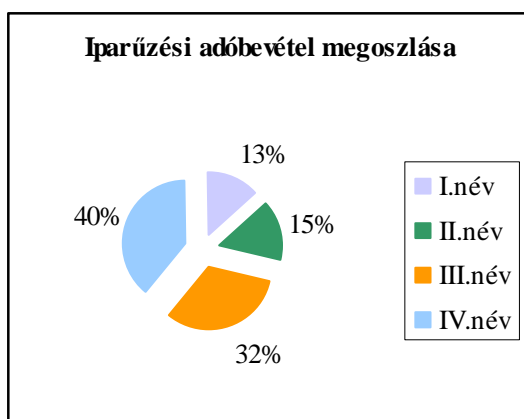
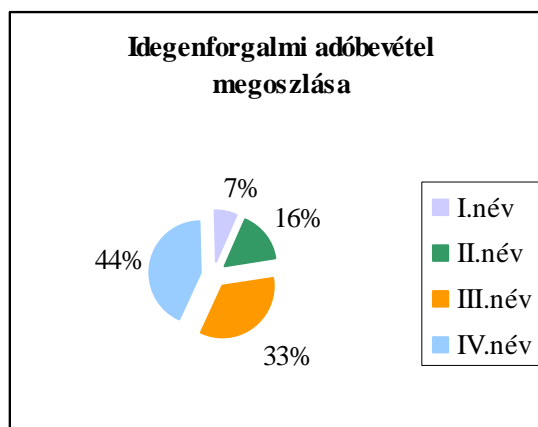
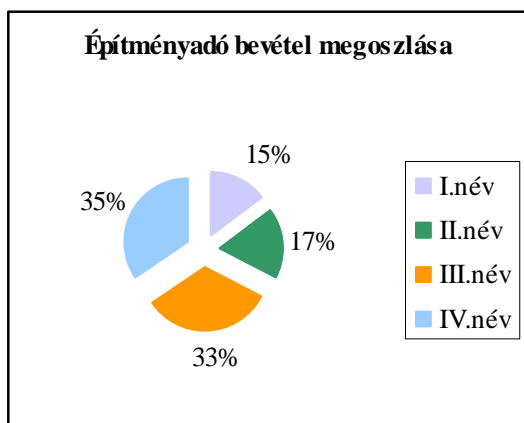

Forrás: Eger MJV. PH. Adó Iroda

Az adóbevételek időbeli teljesülésének jellemzője, hogy az első félévben általában nem érik el az éves előírások felét és az adóbevételek többségét jelentő iparüzési adó teljesülése csak a feltöltési, kiegészítési kötelezettség leteltét (december 20.) követően, az év végével realizálódik. Ugyan a kivetési adók többségét március 15-ig, illetve szeptember 15-ig kell megfizetni, ám jelentős a késedelmes teljesítés, illetve a követeléskezelési eljárás során beszedett adók nagysága. Ezen **kényszerintézkedések nélkül az éves tervek nem teljesíthetőek**. Negyedévek teljesülését vizsgálva a negyedik negyedévben érkeznek az adóbevételek túlnyomó többsége: 35-44%-a.

Főbb adónemek beérkezése negyedéves bontásban

	I. név	II. név	III. név	IV. név
Építményadó	305 863 418	354 851 545	672 642 072	703 476 752
Gépjárműadó	149 687 421	183 926 834	342 180 250	368 615 595
Ifa	17 002 888	40 221 347	82 445 105	109 686 353
Hipa	915 822 980	1 042 515 465	2 195 769 795	2 659 758 523

Forrás: Eger MJV. PH. Adó Iroda

Az adóbevételek nagyságára elsődlegesen és alapvetően kihat, hogy az önkormányzat rendeleteiben hogyan és miként szabályozza a helyi adók mértékeit, kedvezményeit, mentességeit. Másrészt, hogy mely adótárgyakra mond ki adófizetési kötelezettséget és ezt az adófizetést mekkora nagyságú adómérték terheléssel sújtja. A Htv. ugyanis továbbra is lehetőséget biztosít az önkormányzatnak, hogy a vállalkozások és magánszemélyek teherviselő képességét mérlegelve, **az adó mértékét** a helyi sajátosságokhoz, az önkormányzat gazdálkodási követelményeihez és az adóalanyok teherviselő képességéhez igazodóan határozza meg.

A helyi adók adómértékeinek többsége (pl.: építményadó, telekadó, idegenforgalmi adó) törvény által szabályozottan évente valorizálódik, emelkedik. Kivételt képez ez alól az iparüzési adó, ahol az adóalapra vetített 2 százalékos mérték konstans, annak emelésére nincs mód.

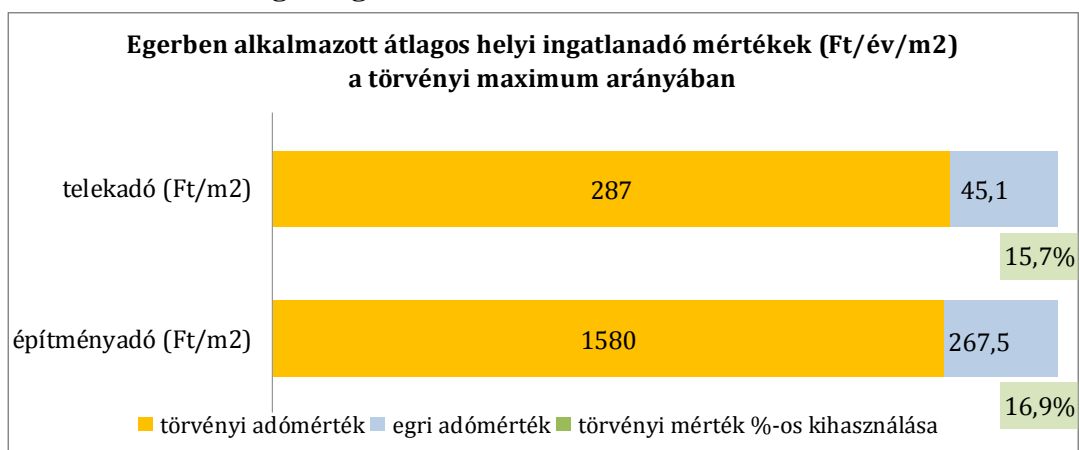
Eger Megyei Jogú Város közigazgatási területén - az átlagokat tekintve - alacsony mértékben kerülnek a törvényi lehetőségek kihasználásra. Különösen igaz ez az ingatlanokat terhelő adónemek (építményadó, telekadó) esetében, hiszen itt **a törvényi maximumokhoz képest 17%-ot sem ér el a helyi adómértékek átlagos nagyságai**. Egerben különösen alacsony a lakásokra megállapított adó mértéke.

A helyi iparüzési adóban a **mikro-, kis és középvállalkozások részére** 2011. évben is fenntartotta az önkormányzat a **kedvezményes adózás** lehetőségét, így ők a számított iparüzési adóból 50%-os önkormányzati adókedvezményre jogosultak, azaz a 2%-os mérték helyett, valójában **1%-os mértékkel fizetik adójukat**. Az önkormányzati kedvezményben részesülő adózói kör jelentős, a **vállalkozások 64,3%-át** (4 795 vállalkozás) érinti. Ők egyébként többnyire egri vállalkozók, kereskedők.

Törvényi mérték százalékos kihasználása az egri adómértékek megállapítása során

2011	törvényi adómérték	egri adómérték	törvényi mérték %-os kihasználása
építményadó (Ft/m ²)	1580	267,5	16,9%
telekadó (Ft/m ²)	287	45,1	15,7%
msz.komm.adója (Ft/adótárgy)	16550	0	0,0%
idegenforgalmi adó (Ft/nap)	413	377,4	91%
iparüzési adó (2%)	2	1,98	99,0%

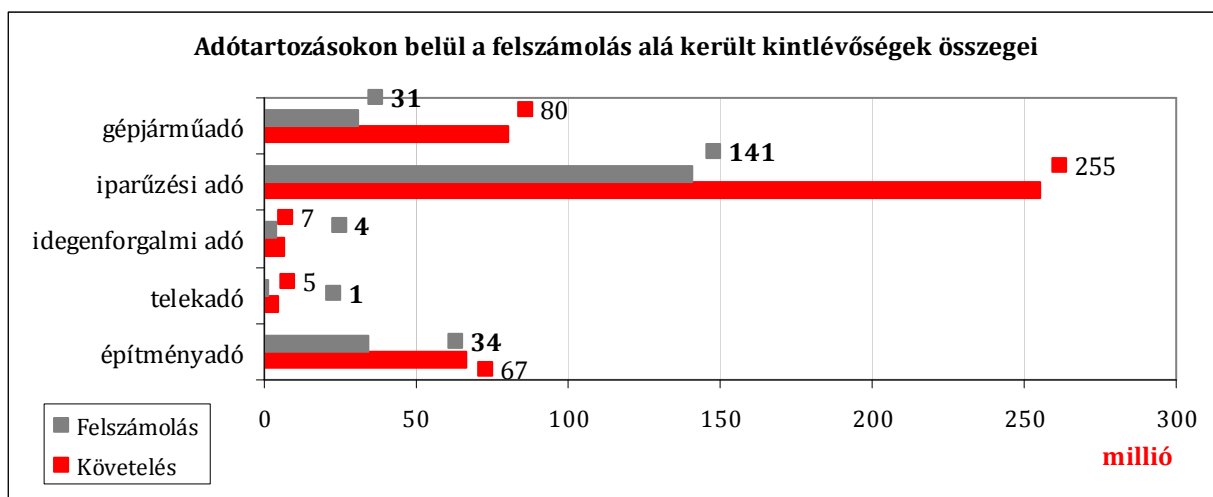
Átlagos ingatlanadók mértékei 2011. évben

Forrás: Eger MJV. PH. Adó Iroda

2011. évben kedvezőtlenül hatott, hogy a felszámolásban érintett vállalkozások **„bedőlt” adó tartozásai** rendkívül magas és **folyamatosan emelkedő trendet mutattak**. Az előző évhez képest, jelentősen emelkedett az ilyen címen kieső adóösszegek nagysága. A törvényi szabályozás okán, a felszámolási eljárás megindulását követően **az önkormányzati adóhatóságnak már semmiféle ráhatása nincs a tartozások megtérülésére**. A felszámolási eljárás végéig, majd ettől számítottan a tarozás elévüléséig az adóhatóság köteles nyilvántartani e tartozásokat is, így a következő években is megjelennek ezek a töke és egyre emelkedő pótléktartozások, amiből vélhetően igen minimális bevétel folyhat be. Míg 2008. évben 10,5 millió forint, addig az idén már **306,5 millió forint volt az ilyen címen nyilvántartott követelés**.

A felszámolási eljárás alá tartozó követelések összegei

Forrás: Eger MJV. PH. Adó Iroda

2011. évi adóbevételek alakulása

Eger MJV. adóbevételeinek teljesülése 2011. adóév

adatok Ft-ban

EGER adószámlák nevei	Költségvetési előirányzat (eredeti)	Költségvetési előirányzat módosított (Áht. 14.§-a miatt)	Tényleges pénzforgalmi bevétel	Módosított pénzforgalmi bevétel (Áht. 14.§-a miatt)	Teljesülés
Építményadó	683 000 000	683 398 338	703 476 752	703 875 090	103,00%
Telekadó	21 000 000	21 081 550	25 798 257	25 879 807	122,85%
Magánszemélyek kommunális adója	0	0	42 213	42 213	0,00%
Beszedett idegenforgalmi adó	94 000 000	94 000 000	109 986 353	109 986 353	117,01%
Helyi iparűzési adó	2 356 000 000	2 356 030 350	2 659 758 523	2 659 788 873	112,89%
Gépjárműadó	370 000 000	370 485 269	368 615 595	369 100 864	99,63%
Késedelmi pótlék	15 000 000	16 490 988	18 578 852	20 069 840	123,86%
Bírság	12 000 000	15 971 732	12 152 026	16 123 758	101,27%
Egyéb saját adóbevétel	6 000 000	6 000 000	6 268 217	6 268 217	104,47%
Idegen bevétel saját utalással	1 500 000	1 500 000	3 146 487	3 146 487	209,77%
Talajterhelési díj	4 300 000	4 366 744	3 958 548	4 025 292	92,06%
Összesen	3 562 800 000	3 569 324 971	3 911 781 823	3 918 306 794	109,80%

Forrás: Eger MJV. PH. Adó Iroda

Az **adóbevételek 3 911 781 823 forintban realizálódtak**, százalékos arányban az eredeti előírás halmozottan **109,8%-ban teljesült**.

Az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. Törvény szabályai miatt szükséges az **adóbevételek technikai korrekciója**, mely a táblázatban a módosított előirányzatok és pénzforgalmi adatok között szerepelnek. Ennek alapján a **tartozás elengedéseket**, mind bevételként, mind előirányzat módosításként egyaránt meg kell jeleníteni. Az önkormányzati adóhatóság saját döntése alapján történő követelés leírások - elsősorban a méltányossági törlések - emelik az adóteljesítések és előírások összegeit.

2011. évi közvetett támogatások

Eger	adóelengedés méltányosságából		önkormányzati adókedvezmény		elévülés és behajthatatlanság miatt		kis összegű törlések	
	db	összege	db	összege	db	összege	db	összege
2011. adóév								
Építményadó	32	398 338	35 100	678 839 574	50	165 410	8	10 802
Telekadó	1	81 550	45	2 647 161	16	52 410	-	-
Magánszemélyek kommunális adója	0	-	-	-	4	20 800	-	-
Beszedett idegenforgalmi adó	0	-	3 817	725 230	0	-	-	-
Helyi iparüzési adó	2	30 350	5 022	19 576 369	41	1 439 404	13	650
Gépjárműadó	23	485 269	-	-	227	2 321 854	1	350
Késedelmi pótlék	49	1 490 988	-	-	276	2 120 849	4	342
Bírság	105	3 971 732	-	-	18	156 390	-	-
Idegen bevétel (saját része)	0	-	-	-	5	19 760	-	-
Talajterhelési díj	4	66 744	28	752 760	0	-	-	-
Összesen	216	6 524 971	44 012	702 541 094	637	6 296 877	26	12 144

Forrás: Eger MJV. PH. Adó Iroda

A 368/2011. (XII. 31.) korm. rendelet 28. §-a alapján az Áht. 24. § (4) bekezdés c) pontja szerinti közvetett támogatásokat be kell mutatni, azaz a helyi adónál, gépjárműadónál biztosított kedvezmény, mentesség összegeit. **Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének rendeletei építményadóban, telekadóban, idegenforgalmi adóban és helyi iparüzési adóban tartalmazzak adókedvezményeket.**

Az **adóelengedés részletszabályait** az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény szabályozza. Az adóhatóság a **magánszemély kérelme** alapján az adózót terhelő **adótartozást**, valamint a bírság- vagy pótléktartozást mérsékelheti vagy elengedheti, ha azok megfizetése az adózó és a vele együtt élő közeli hozzátartozók megélhetését súlyosan veszélyezteti. Más esetekben tőke tartozást az önkormányzati adóhatóság nem mérsékelhet. Az adóhatóság a **pótlék- és bírságtartozást** kivételes méltányosságból mérsékelheti (elengedheti) különösen akkor, ha annak megfizetése a vállalkozási tevékenységet folytató magánszemély, jogi személy vagy egyéb szervezet gazdálkodási **tevékenységét ellehetetlenítené**. Az adóhatóság a mérséklést az adótartozás egy részének (vagy egészének) megfizetéséhez kötheti. Tekintettel arra, hogy meglehetősen magas hátralékállomány alakult ki az év során és az adózók igen sok fizetési könnyítést célzó kérelmet nyújtottak be az adóhatósághoz, így a hatóság többnyire feltételhez kötötten engedélyezett fizetési halasztást, részletfizetést.

A gazdasági válságból eredő negatív hatások ellensúlyozására - egyedileg vizsgálva a kialakulás körülményeit is - általában a szankciók csökkentését engedélyezte az adóhatóság az egyébként tőke tartozásokat megfizető vállalkozásoknak, magánszemélyeknek. Az említettekén felül, az önkormányzati adóhatóság **191,2 millió forint értékre engedélyezett fizetési halasztást, illetve részletfizetést, ezzel is segítve a vállalkozások likviditását és magánszemélyek megélhetését**. Az adóhatóság fizetési könnyítést abban az esetben engedélyezett, ha a fizetési nehézség a kérelmezőnek nem felróható körülmények miatt keletkezett, továbbá átmeneti jellegű, tehát az adó későbbi megfizetése valószínűsíthető volt. A kérelem elbírálása és a feltételek meghatározása során figyelemmel voltunk a fizetési nehézség kialakulásának okaira és körülményeire is, illetve olyan esetekre is, ha a magánszemély kérelmező igazolta vagy valószínűsítette, hogy az adó azonnali vagy egyösszegű megfizetése családi, jövedelmi, vagyoni és szociális körülményeire is tekintettel aránytalanul súlyos megterhelést jelent.

A fizetési könnyítésben érintett adó nem minősül adóelengedésnek, így e tételek a követelés elengedésben nem szerepelnek, azokkal a bevételeket nem szükséges korrigálni.

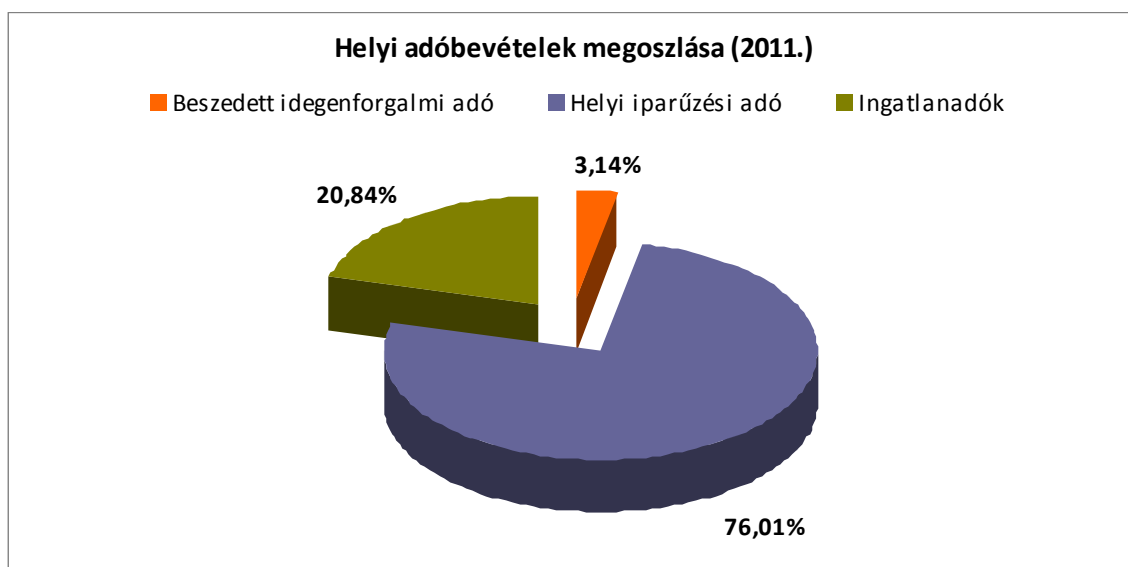

Adóbevételek összetétele

Az **önkormányzati bevételeken belül** továbbra is meghatározó az iparüzési adó túlsúlya. A megyeszékhely helyi adóit három fő szempont szerint lehetett csoportosítani:

- az **ingatlanokat terhelő** helyi adók (20,84%),
- a **vállalkozási tevékenység** végzése után fizetendő adó (76,01%), valamint
- a „**tartózkodás**” ideje után beszedett adó (3,14%).

(Ez utóbbi, az egyetlen olyan helyi adófajta, aminek beszedett adóforintjai után 1,50 forint normatív támogatás igényelhető.)

Forrás: Eger MJV. PH. Adó Iroda

2011. évben **3 911 781 ezer forint adóbevétel folyt be** költségvetésünkbe. A **vállalkozások fizették** az adók túlnyomó **(83,9%-át)** többségét (3 282,2 millió forint). A **háztartások teljesítették** az adók maradék **16%-át** (629,5 millió forint).

Az önkormányzati adóhatóság alapfeladata 2011. évben is kétirányú volt: egyrészt a költségvetési bevételek biztosítása az önkormányzat (állam) működéséhez, másrészt az adóztatás rendszerében az adózók minél teljesebb körű „kiszolgálása” (lehetővé téve, hogy kötelezettségeiket a kornak megfelelő színvonalú ügyintézés mellett pontosan teljesíthessék.) **Adóbeszedés területén kiemelt szempont volt az önkormányzati bevételek biztosítása.**

A **hátralék és követeléskezelés egyre fontosabb részét képezi az adóigazgatási munkának.** A végrehajtási munka során jogos elvárás, hogy az áttekinthető, támogató, méltányos, ugyanakkor eredményes legyen. Az adóhatóság munkájának két jól elkülönülő része a hátralékkezelés, valamint a tényleges végrehajtási cselekmények foganatosítása. A végrehajtási feladatok során a hátralékkal rendelkező adózókat differenciáltan kezeljük, meghatározott prioritás mentén. Az utóbbi időben megszorodott a szankciós hátralékkal rendelkező adózók száma, akik elsősorban mulasztási bírsággal, adóbírsággal, késedelmi pótlékkal tartoznak az önkormányzati adóhatóságnak. Már csak nagyságukból eredően is, kiemelkedő figyelmet fordít adóhatóságunk a nagy összegű adó tartozással rendelkezőkre. A kisösszegű adó- és köztartozásokat keletkeztető adózók száma magas, azonban súlyarányuk összességükben kisebb.

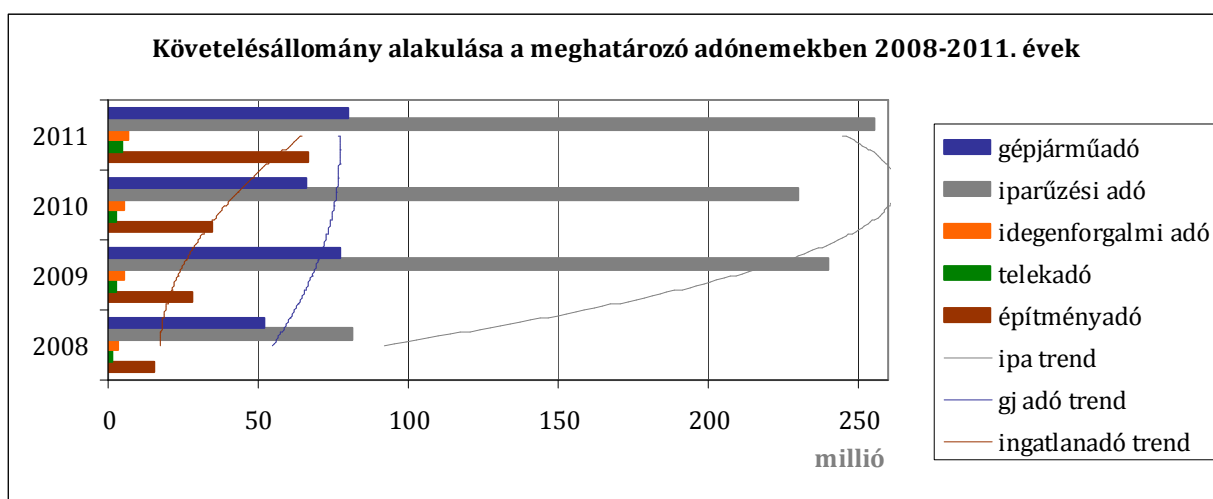
A hátralékállomány összetétele az adósok vagyoni helyzetét tekintve kedvezőtlenül alakul, a gazdálkodók vagyonát sok esetben meghaladja a tartozásaik összege, **nincs kellő mértékű pénzügyi, vagyoni fedezetük**. A magánszemélyek jelentős része is eladósodott, hitelcsapdában vannak, nagy a legális jövedelemmel nem rendelkezők, illetve különféle segélyekből élők aránya. Sok gondot okoz a körbetartozás, illetve a követelés kötelezettjének megrendült anyagi helyzete. Egyre gyakrabban tapasztalható olyan gazdálkodói magatartás, hogy az eladósodott cégekből más társaságokba viszik át a még meglévő vagyont, a kiürített gazdasági társaságok végrehajtására pedig kicsi az esély.

A **hátralékállomány egy jelentős része az előző évekről áthozott tartozás**. Jelentős azoknak a tartozásoknak az aránya, amelyek a behajtandó állományban vannak nyilvántartásainkban, azonban valós eredmény a végrehajtás során csak elhanyagolható mértékben várható, mivel a cég már nem működik, vagyona nincs vagy az nem található meg, ám felszámolás még nem indult el.

A **végrehajtási tevékenységet** a hátralék nagysága, összetétele és az eljárások bonyolultsága, összetettsége tekintetében indokolt volt - bizonyos tekintetben - átalakítani. Gyors információt, adatbeszerzést és hozzáférést biztosító döntéseket kellett hozni ahhoz, hogy a piaczgazdasági viszonyok diktálta változásokra a hatóság szervezete képes legyen reagálni. A hatékonyság növelése érdekében fontos, hogy csökkentsük a reakcióidőt, amely a kötelezettségek meg nem fizetése és a végrehajtási eljárás megindítása között eltelik. A végrehajtási eljárás eredményességének feltétele a gyorsaság és a célzott intézkedések megtétele, amelynek előfeltétele az adós vagyoni, jövedelmi helyzetére vonatkozó adatok alapos feltérképezése.

A végrehajtási tevékenységnél ki kell alakítani az adózói körönként differenciált, **teljes körű hátralékkezelésen** alapuló, informatikával támogatott újszerű módszereket. Mind szélesebb körben kellett alkalmazni a személyes találkozást mellőző beszédési (kényszer) formákat (pld.: „az asztal mellőli” végrehajtást).

Követelés állomány alakulása a főbb adónemekben

Forrás: Eger MJV. PH. Adó Iroda

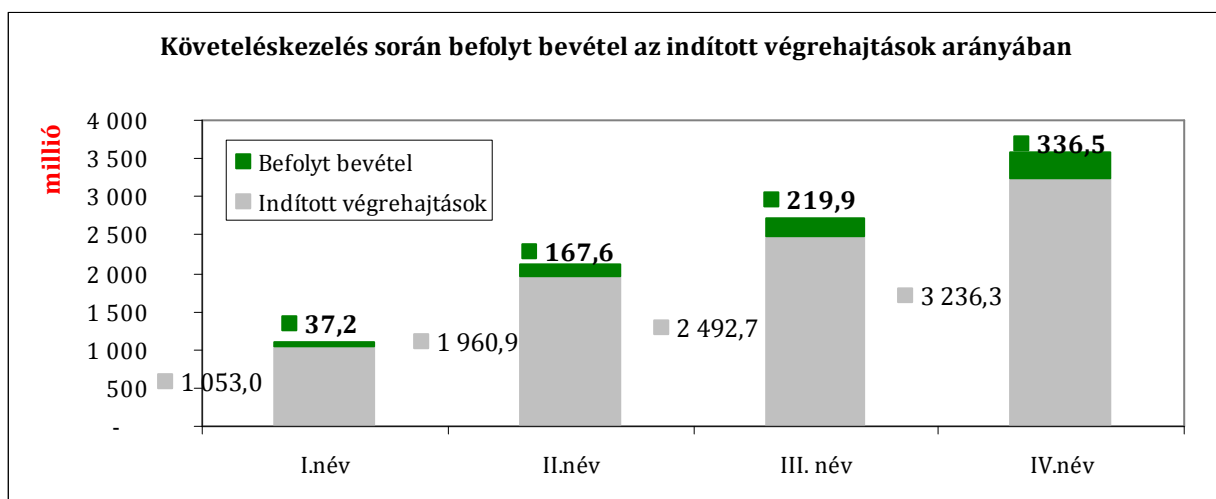
Az összes **tartozás állomány 82%-át a vállalkozások adótartozásai jelentették**. A felszámolás alá került társaságok, illetve ismeretlen helyen lévők tartozása a hátralékállomány 43%-át adták. A **végrehajtási cselekmények révén 336,5 millió forint tartozás beszedése** valósult meg, azaz az **adóbevételek 10,4%-a valamilyen kényszercselekmény hatására rendeződött**, így minden tíz forintból cc. egy forint követeléskezelés során rendeződött.

Itt fontos megjegyezni, hogy a hátralék igen **jelentős része „technikai hátralék”**, hiszen törvény által megszűnt a „behajthatatlan adótartozás kategóriája” és hiába **nincs lehetőség az adó beszedésére**, akkor is elévülési időig – általában 5 év vagy ennél hosszabb időszak – az adónyilvántartásokban szerepeltetni kell a tartozásokat és azok pótlék-növekményeit. Jelzálogjog bejegyzése esetében az elévülésre sincs lehetőség. Az adóhatóságunknál lévő kintlévőségek nem egyediek. A NAV (állami adóhatóság) adatai szerint az adótartozások összege országosan már **meghaladja a 2 215 milliárd forintot**. 1,1 millió adózót tartanak nyilván az adótartozást felhalmozottak között, vagyis **három adófizetésre egy köztartozása jut**. Önkormányzati adóhatóságunknál valamivel jobb a helyzet, hiszen 50 ezer forintnál nagyobb tartozással az adózók 2,8%-a rendelkezik.

A végrehajtási cselekmények - általában - nem minden esetben vezetnek azonnal eredményre. A végrehajtási cselekményekből befolyó pénzügyi eredmény 34,6%-a az utolsó negyedévben realizálódott. Az adóhatóság tavaly - a „Ket-es” eljárásokkal együtt - **20 011 ügyben foganatosított végrehajtási intézkedést**. Az önkormányzati adóhatóság 7 328 hatósági utalási megbízást (inkasszót) bocsátott ki, vagyis ennyi esetben kísérelte meg az adósok bankszámláiról a tartozásokat. Az inkasszókat többnyire több alkalommal és az összes tartozás egészére adja ki adóhatóságunk, így ezek akár többször is szerepelhetnek a statisztikákban.

Ügyek száma	Behajtási cselekmény megnevezése	Indított végrehajtás	Befolyt hátralék	Százalék
7 328	Inkasszó	1 602 046 301 Ft	177 568 940 Ft	11%
385	Munkabér, nyugdíj letiltás	30 879 309 Ft	6 887 315 Ft	22%
21	Követelés lefoglalás	8 391 837 Ft	8 048 246 Ft	96%
8	Átjelentés	977 998 Ft	500 Ft	0%
258	Ingó foglalás	66 624 066 Ft	15 119 422 Ft	23%
25	Jelzálogjog bejegyzés	8 818 955 Ft	1 232 512 Ft	14%
8	Ingatlan végrehajtás	4 745 879 Ft	75 073 Ft	0%
6 078	Felhívás	749 563 274 Ft	114 546 295 Ft	15%
164	Gépjármű forgalomból kitiltás	65 591 640 Ft	2 586 211 Ft	4%
3	Beltag kötelezése	1 976 875 Ft	- Ft	0%
5 432	Foglalás harmadik személytől (NAV)	692 982 244 Ft	10 464 893 Ft	2%
7	Átadva bírósági végrehajtónak	3 691 022 Ft	- Ft	0%
294	Ket-es végrehajtási cselekmények	27 729 406 Ft	2 571 646 Ft	9%
20 011	Összes végrehajtási cselekmény	3 264 018 806 Ft	339 101 053 Ft	10,4%

Végrehajtási eljárás keretében indított és befolyt adóbevételek (Ket-es eljárások nélkül)

Forrás: Eger MJV. PH. Adó Iroda

A tényleges végrehatási eljárás leggyakrabban a bankszámlával rendelkező adózók releváns részénél **hatósági átutalási megbízás** benyújtásával veszi kezdetét. Az adóhatóságnak lehetősége van arra, hogy egyidejűleg valamennyi általa ismert pénzforgalmi bankszámla ellen hatósági átutalási megbízást nyújtson be. A tapasztalat szerint az „új” tartozással rendelkező hátralékosoknál az inkasszó jóval nagyobb arányban vezet eredményre, mint az előző évekből áthozott tartozások esetében. Ez elsődlegesen a fizetőképesség hiányára vezethető vissza, de közrejátszanak egyéb tényezők is, mint például a készpénzfizetés (bérek, egyéb kötelezettségek teljesítésére vonatkozóan), amely éppen arra való tekintettel vált gyakorlattá, hogy a gazdálkodók megelőzzék a pénzeszközök leemelését. Esetenként a számlavezető pénzintézetek segédkezet nyújtanak a számlákon lévő pénzeszközök átmentésében.

Ugyan szabályozottak a számlanyitás feltételei, ám nehézséget jelent az adós által be nem jelentett bankszámlák felkutatása, nem szólva arról, hogy egyre többen külföldön nyitnak számlát, amit már nem jelent le a külföldi bank az állami adóhatóságnak. A bankszámla adatokat egyébként legalább negyedévente teljeskörűen megkéri adóhatóságunk - a teljes állományra vonatkozóan - az állami adóhatóságtól, valamint a városunkban működő valamennyi pénzintézettől is.

A magánszemélyek esetében alkalmazható a munkabérből (nyugdíjból) és egyéb járandóságból történő **letiltás**. Ezek általában a Heves Megyei Kormányhivatal Egészségbiztosítási Pénztári Szakigazgatási Szerv adataira épülnek, amelyek azonban gyakran nem naprakészek, sok esetben használhatatlanok. A letiltások viszonylagos eredménytelenségének oka, hogy a hátralékosok közül sokan nem dokumentált jövedelmet szereznek, a jövedelemforrások felderíthetetlenek, nagyon sokan vannak minimálbéren bejelentve, a nyugdíjak alacsonyok, a segélyek nem vonhatóak végrehajtás alá. Új elem az is, hogy a jogszabályi változás miatt eddig letiltással terhelhető rokkant nyugdíj „megváltozott munkaképességű személyeket megillető ellátással” alakult, amely ezzel együtt bekerült az 1994. évi LIII. törvény (Vht.) 74. § által meghatározott mentes jövedelmek közé, így a továbbiakban adótartozások ezekből a jövedelmekből nem végrehajthatók.

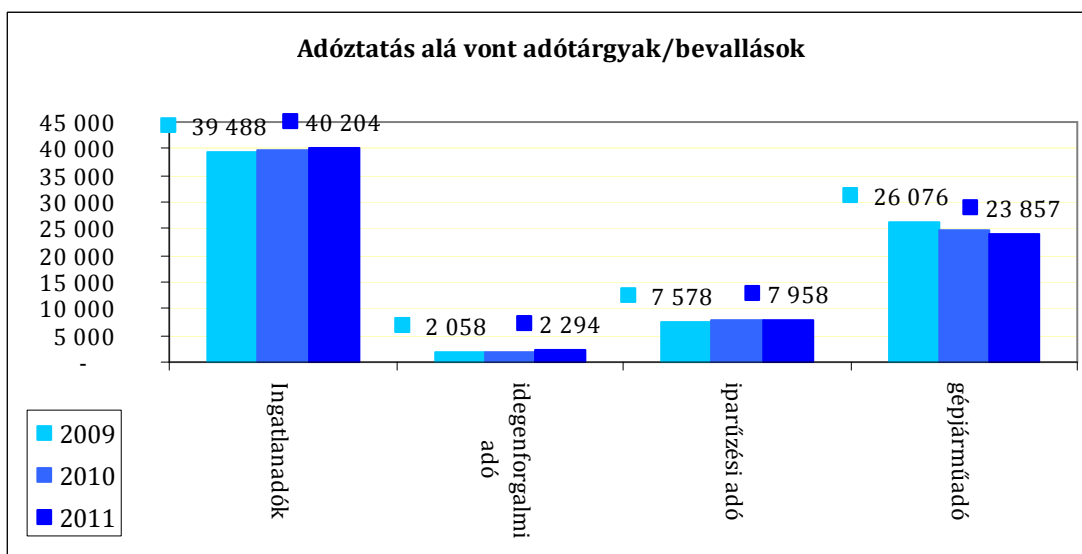
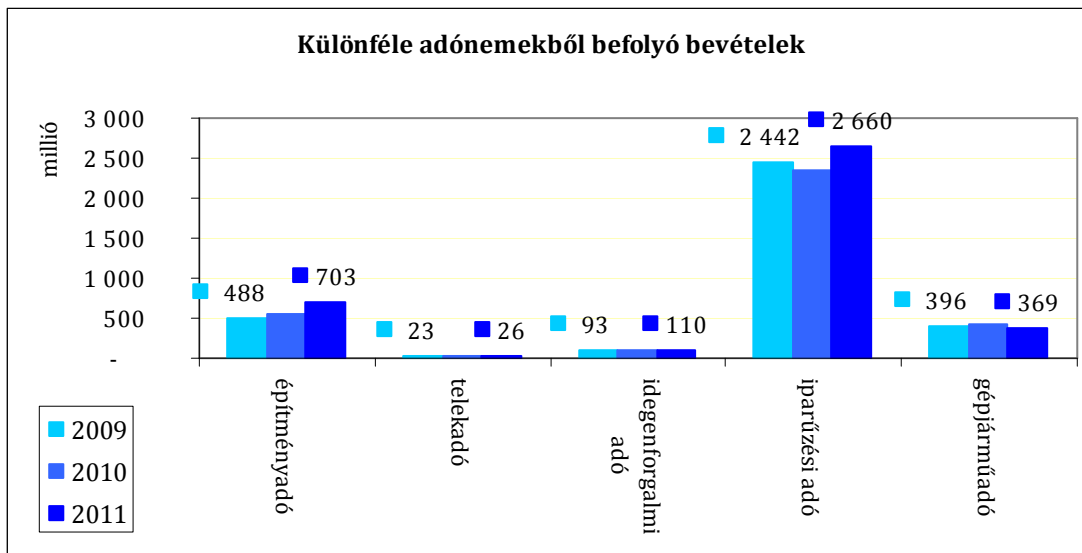
Általában a hatósági megbízás és a letiltás eredménytelenségét követően kerül sor az **ingófogalásra**, amely gyakorlatunkban főként gépjárművek foglalását jelenti. Mivel ez az intézkedés már tényleges fenyegetettséget teremt, ezért az eljárás ezen szakaszában az értékesebb ingósággal rendelkező adózók egy része megfizeti a tartozását vagy fizetési könnyítést kér. A lefoglalt ingóságok értékesítésének lehetőségei kedvezőtlenek, sokszor nem piacképesek, elavultak az ingóságok, így értékesítésükkor a megtérülési arány igen csekély. A gépjárművek piaci telítettsége miatt csak nyomott áron, jóval a foglalási becsérték alatt értékesíthetők.

Az ingatlanal rendelkező adózóknál a tartozás nagyságát is figyelembe véve kerül sor a **jelzálogjog**, illetőleg a **végrehajtási jog bejegyzésére**. Ingatlan végrehajtás lefolytatására az Art. szabályozása alapján csak az **500 ezer forint feletti tartozások esetében** van lehetősége az adóhatóságnak. A nagyobb összeggel tartozó adózók nagyon kevés hányada rendelkezik ingatlan tulajdonnal. Ha van is nevükön ingatlan, azt többnyire jelentős összegű banki kölcsönrel és egyéb tartozással terheltek, így esélytelenné teszi az eredményes ingatlan végrehajtást az önkormányzati adóhatóság részére. Ezen túlmenően az ingatlan-végrehajtás nehézkes és hosszadalmas, a megtérülés hosszú távon vezethet eredményre.

Továbbra is jelentős a számlákon lévő **túlfizetések nagysága**, múlt évről 51 181 ezer forint, idei évről 101 188 ezer forint, azaz összesen **152,3 millió forint** ilyen befizetést tart nyilván az adóhatóság. E túlfizetéseket az adózók visszakérhetik, későbbi előírásaikra elszámolhatják, illetve esetlegesen keletkező hátralékukra az Art. szabályozása alapján adóhatóságunknak kötelessége intézkednie a számlák közötti átvezetésről.

2011. évben **189,5 millió forint visszafizetést** teljesített az adóhatóság az adózók felé, melyből **175,4 millió forint helyi iparüzési adó túlfizetés kiutalás** volt.

Az adóbevételeink a gépjárműadó kivételével emelkedtek. Az adózás alá vont „**adótárgyak**” száma **74 566 darab** volt. Továbbra is fennmaradt az a trend, hogy a gépjárműadó előírás és járműszám mérséklődik.

Forrás: Eger MJV. PH. Adó Iroda

Adónemek részletezése

ÉPÍTMÉNYADÓ

Teljesült adóbevétel*
703 476,7 E Ft

Teljesítés százaléka
103 %

* A teljesült bevételek a pénzügyileg teljesült (nem korrigált) összeget mutatják be valamennyi adónemet érintően.

A helyi adórendszerben a vagyonarányos adóztatást a vagyoni típusú adók – konkrétan az épületeket terhelő építményadó és a belterületi földrészletre kivethető telekadó – hivatottak megteremteni.

A törvényi felhatalmazás alapján, a helyi vagyoni érdekeltséghez kapcsolódóan építményadó vezetett be az önkormányzat az illetékességi területén fekvő - **lakás- és üdülőtulajdonra, gazdasági és más rendeltetésű - építményre.**

Az **adó alanya az építmény tulajdonosa**, több tulajdonos esetén az adókötelezettség a tulajdoni hányadok arányában terheli a tulajdonostársakat. Amennyiben az építményt a törvényben meghatározott vagyoni értékű jog is terheli, a vagyoni értékű jog jogosultja és a tulajdonos megállapodhatnak abban, hogy az utóbbi viseli az adó megfizetését. Megállapodás hiányában azonban a vagyoni értékű jog gyakorlására jogosult az adó alanya.

Az **adókötelezettség** az építmény használatbavételi, illetőleg fennmaradási engedélyének kiadását követő év első napján keletkezik, az adókötelezettség az építmény megszűnése évének utolsó napján szűnik meg. Az **adókötelezettséget érintő változást** (pl.: tulajdonos változása) a következő év első napjától kell figyelembe venni.

Az **adó alapjának** meghatározása tekintetében választási lehetősége van az önkormányzatoknak. Ennek megfelelően az adó alapja lehet: az építmény m²-ben megállapított ún. hasznos alapterülete, vagy az építmény korrigált forgalmi értéke, amely az illetékekről szóló törvény alkalmazásával megállapított forgalmi érték (nevezetesen az a pénzben kifejezett érték, amely a vagyontárgy eladása esetén árként általában elérhető) 50%-ának felel meg. Mindkét adó megállapítási mód egyaránt rendelkezik előnyökkel és hátrányokkal, éppen ezért ezek együttes mérlegelésével döntötte el annak idején a közgyűlés azt, hogy a törvényben meghatározott lehetőségek közül melyiket választja. Jelenleg nem megoldott az ingatlanok értékalapú hatékony és igazságos adóztatása. A forgalmi érték alapján történő adóztatással általában nem élnek az önkormányzatok, mert előnyei nem állnak arányban az alkalmazáshoz szükséges előkészítő munkával, ráadásul az utóbbi években nehezen meghatározható a forgalmi értékek valós változása is.

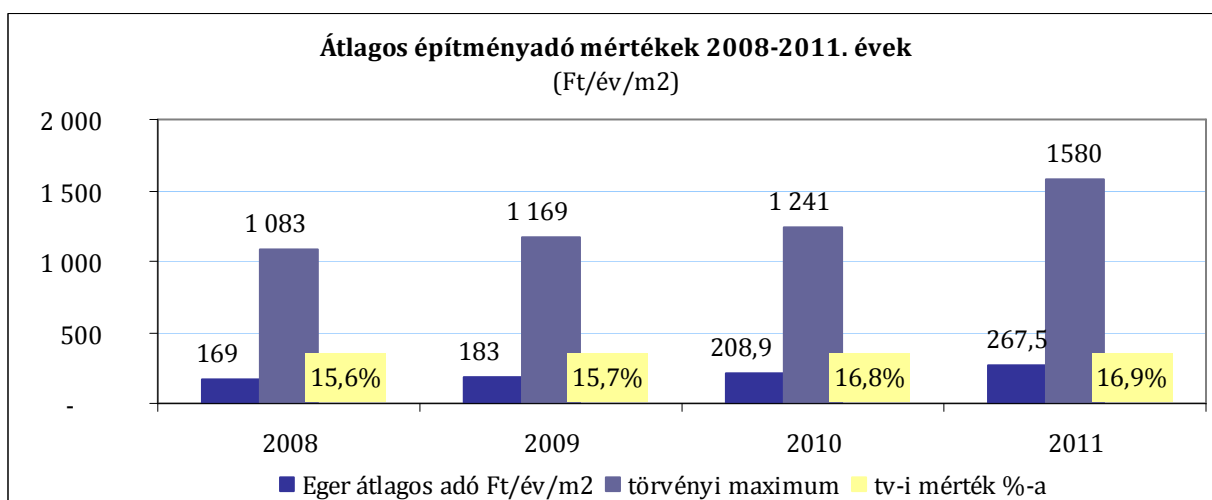
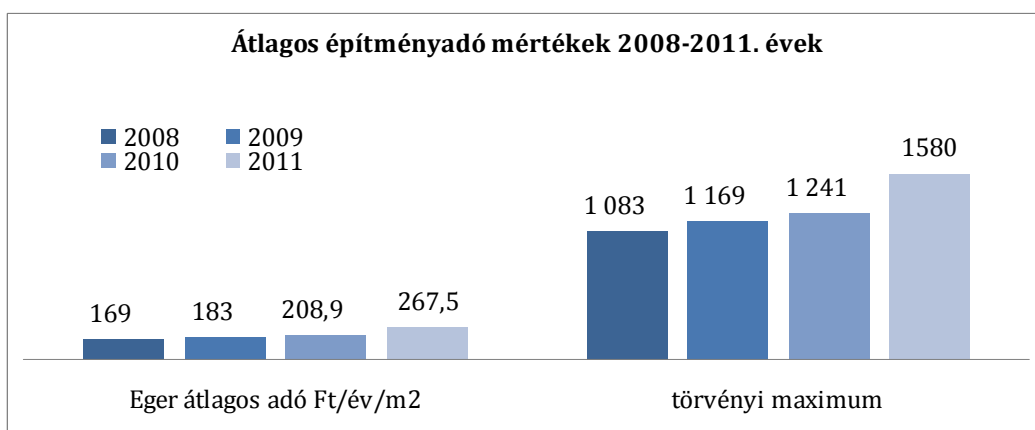
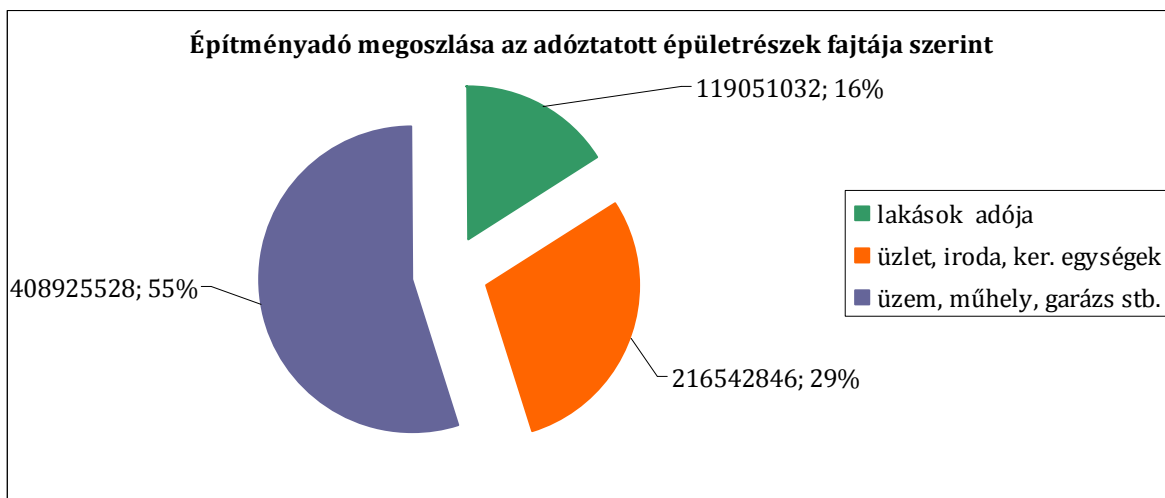
A megyeszékhelyen a helyi adók bevezetése óta **a hasznos alapterülethez szorosan kapcsolódó négyzetméter alapú adóztatás él.** A képviselőtestület a hasznos alapterület alapján működtetett építményadóban (és telekadóban) az adómértéket az adótárgy fajtája illetőleg a településen belüli földrajzi elhelyezkedése alapján differenciáltan határozta meg. 2011. évre a **maximált törvényi mérték: 1 580Ft/év/m² volt.**

A közgyűlés 2011. évtől - szűk körre kiterjesztve - emelte az építményadó helyi mértékeinek nagyságait. Olyan építmények kerültek magasabb adómérték (1 400Ft/év/m²) alá, ahol funkció és használat szerint **pénzügyi szervezeti tevékenység** (hitelintézetek, biztosítók, pénzügyintézetek, pénzügyi vállalkozások stb.) illetve a **különadó hatálya alá tartozó vállalkozói tevékenység folyik.** (Ez utóbbi körnél, csak akkor keletkezett emelt mértékű adófizetés, ha az építmény hasznos alapterülete az 500 m²-t meghaladta.)

A mérték emelése az adóztatott épületek 1%-át sem (356 épület) érintette, az összes adóztatott épületrész 99%-a változatlan mértékben és összegben adózott. **A mérték emelés nem érintette a magánemberek saját használatú ingatlanainak adóját,** így számukra adóemelést nem történt. A jelzett intézkedésből mintegy **167 millió forint többletbevételt** realizálhatott Eger városa.

Építményadóban **az egri adómérték** (önkormányzati kedvezményekkel csökkentetten) a 2011. évi törvényi mérték mindössze **16,9%-át teszi ki.** Elsősorban a lakások tulajdonosai kaptak magas (82%-os önkormányzati) adócsökkentést. A külterületi ingatlanok 70%-os, a külvárosi ingatlanok is jelentős, 25%-os önkormányzati adókedvezményt élvezhettek. A nyugdíjas tulajdonosok és a három vagy több gyermeket nevelők a lakásingatlan után további 50%-os adókedvezményre is jogosultak.

Az adózás alá vont ingatlanok tulajdonosai összességében **678,8 millió forint önkormányzati adókedvezményt** vehettek igénybe. E kedvezmények révén a megyeszékhelyen az alkalmazott **átlagos mérték 267,5 Ft/év/m²**.

Forrás: Eger MJV. PH. Adó Iroda

2008. január 1-jétől jelentősen szűkült a képviselőtestület törvényben deklarált kedvezmény bővítési lehetősége, hiszen a Htv. 7.§ e) pontja alapján, **a vállalkozó üzleti célt szolgáló épület/épületrésze után önkormányzati adókedvezmény nem biztosítható.**

TELEKADÓ

Teljesült adóbevétel

25 798,2 E Ft

Teljesítés százaléka

122,8 %

Az építmények mellett a telekadó fizetés „teljesíti ki” az ingatlanadóztatást. A Htv. alapján az önkormányzat telekadót vehet ki az illetékességi területén levő valamennyi beépítetlen belterületi földrészlet után. Egerben „**csak**” a **beépítetlen építési telkek esnek adóztatás alá**, azaz – a törvényi lehetőségeket jelentősen szűkítve - kizárólag az építési telkek után keletkezik tényleges adófizetési kötelezettség, de ott is csak akkor, ha nincs beépítve valamilyen állandó jellegű épülettel. Így, az adókiivetésben érintett belterületek 1,5%-a után kell csak adót fizetni a tulajdonosoknak. Az egyéb építési telkeknek nem minősülő beépítetlen belterületi földrészletek után „0”Ft-os adókulcs biztosítja a fizetés alóli mentességet az egri önkormányzat. A maximált törvényi mérték: 287 Ft/év/m². **Az egri fizetendő átlagos adómérték (45,1 Ft/év/m²) a törvényi mérték mindössze 15,7%-a.** Az önkormányzat évek óta adópolitikai eszközökkel (adókedvezményekkel) kívánja „ösztönözni”, hogy a városban előforduló lakóház építésére szolgáló jelentős értéket képviselő telkek minél előbb beépítésre kerüljenek. Az ingatlanpiaci válság jelenleg nem kedvez a beruházásoknak.

A helyi adó rendszerében bevezetett építményadó és a telekadó szabályai között az összhangot az teremtette meg, hogy a beépített belterületi földrészletek az építményadó hatálya alá tartoznak, az építmény rendeltetésszerű használatához szükséges területtel együtt. Az **adó alanya** - az építményadónál már bemutatott rendező elveket követve - a telek tulajdonosa, illetőleg az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett vagyoni értékű jog jogosultja.

Az adómentesség - azzal a céllal, hogy minél teljesebb mértékben biztosíthassa az önkormányzat döntési szabadságát - ennél az adónemnél is relatív szűk terjedelmű. A törvény telekadóban mentességet biztosít a beépítési tilalom idejére, az építményadó hatálya alá tartozó földrészletre, a közhasználatú közlekedési tevékenységet végző adóalany - e célból használt - telkére, valamint az erdő művelési ágban nyilvántartott telekre. Az **adókötelezettség keletkezésére és megszűnésére** vonatkozó szabályok - a telekadó sajátosságainak megfelelően - megegyeznek az építményadóra vonatkozó hasonló rendelkezésekkel.

Az **adó alapja** - ugyancsak az építményadónál részletesen ismertetett konstrukcióval egyezően - kétféle számítási módszerrel állapítható meg. Az önkormányzati döntés alapján az adóalap- és adómérték számítás történhet a telek m²-e, illetőleg korrigált forgalmi értéke figyelembevételével.

A telekadó és építményadó közötti szoros összefüggés miatt az önkormányzat csak azonos adóalap (vagy az alapterület m²-e, vagy az ingatlan korrigált forgalmi értéke) alkalmazását állapíthatja meg. Azaz, nem lehetséges értékalapú adóztatás építményadóban, ha a telekadó négyzetméter alapú.

Az adó mértéke a belvárosban 100 Ft/év/m², a külvárosban 50 Ft/év/m². Az **egri általános fizetendő adómérték** (önkormányzati kedvezményekkel csökkentetten) a **törvényi mérték mindössze 15,7%-a.**

Az önkormányzati döntés eredményeként a belvárosi és külvárosi beépítetlen építési telkek adója egymástól jobban elkülönül, mind mértékben, mind kedvezményezettségben. A belvárosi építési telkek adómértéke kétszerese a külvárosinak, egyben - beépítés vállalása esetén- a külvárosi építési telkek alanyai kétszer annyi kedvezményt vehetnek igénybe, mint a belvárosi telkek adózói.

A szerzéstől számított **4 éven belüli telek lakással történő beépítése esetén a** - nem vállalkozónak minősülő – magánszemély tulajdonos **a belvárosban 25%-os, a külvárosban 50%-os önkormányzati adókedvezményt kaphat.**

Itt is jelentősen szűkült a képviselőtestület törvényben deklarált kedvezmény bővítési lehetősége, hiszen a Htv. 7.§ e) pontja alapján, 2008. január 1-jétől **a vállalkozó üzleti célt szolgáló telke/telekrésze után önkormányzati adókedvezmény már nem biztosítható.**

BESZEDETT IDEGENFORGALMI ADÓ

Teljesült adóbevétel

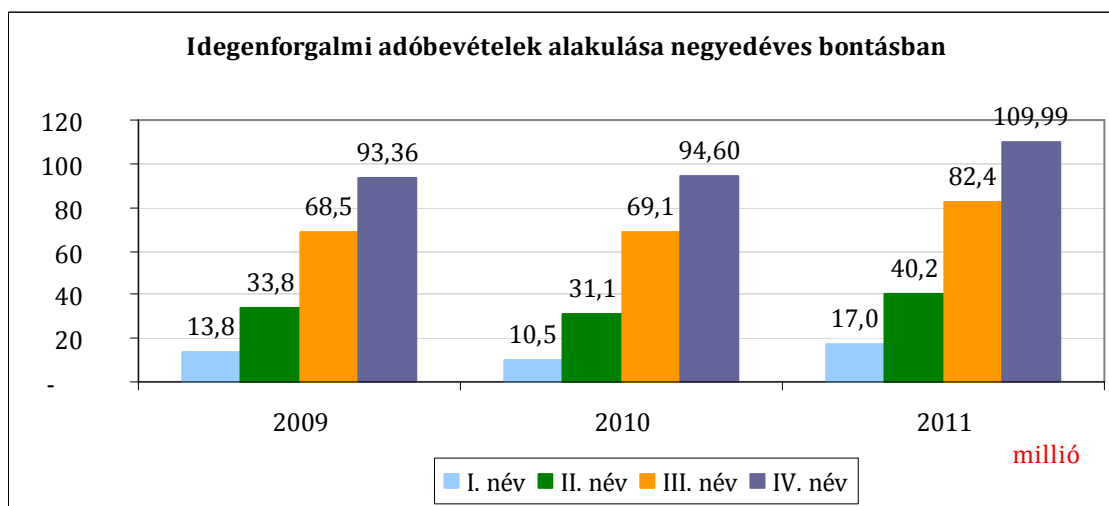
109 986,3 E Ft

Teljesítés százaléka

117 %

Eger mindig is híres volt idegenforgalmáról és 2011. évben ismét a leglátogatottabb 10 magyar település között található. Az idegenforgalommal együtt járó igények kielégítéséhez szükséges anyagi eszközök megteremtéséhez lehetőség van az idegenforgalmi adónem adóztatására. E fizetési kötelezettség sajátossága, hogy **alanyai kizárólag - nem egri - magánszemélyek** lehetnek, akik a településen üdülési célzattal vendégként tartózkodnak. Az állam az ilyen célú adókiivetést ösztönzi, hiszen minden beszedett adóforint mellé további 1,50 forint normatív hozzájárulás is lehívható, melynek összege: 164,9 millió forint lehet.

Örvendetes, hogy az Egerben **eltöltött vendégéjszakák száma 30 694 nappal meghaladja a tavalyi év hasonló időszakát.** 2011. évben az **adóköteles napok száma 24 837 nappal nőtt.** A bevallási adatok tükrében az idei évben a **magán szálláshelyek** adták az összes vendégéjszaka szám 7,2%-át és ők fizették a **beszedett adó 7,3%-át.** Az adóhatóság az idén minden eddigi ellenőrzési nagyságot meghaladóan vonta folyamatos ellenőrzés alá a szállásadókat, elsősorban a közepes és kis kapacitással működő szálláshelyeknél van szükség folyamatos ellenőrzésre.

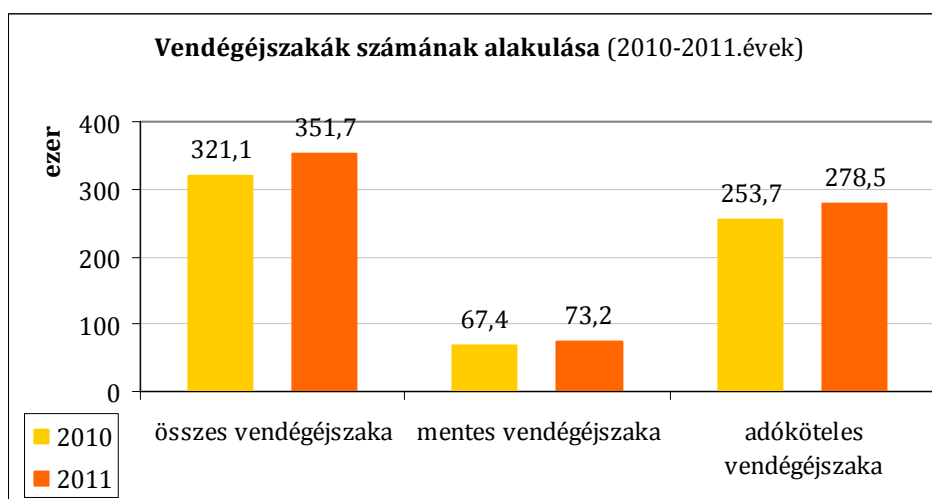
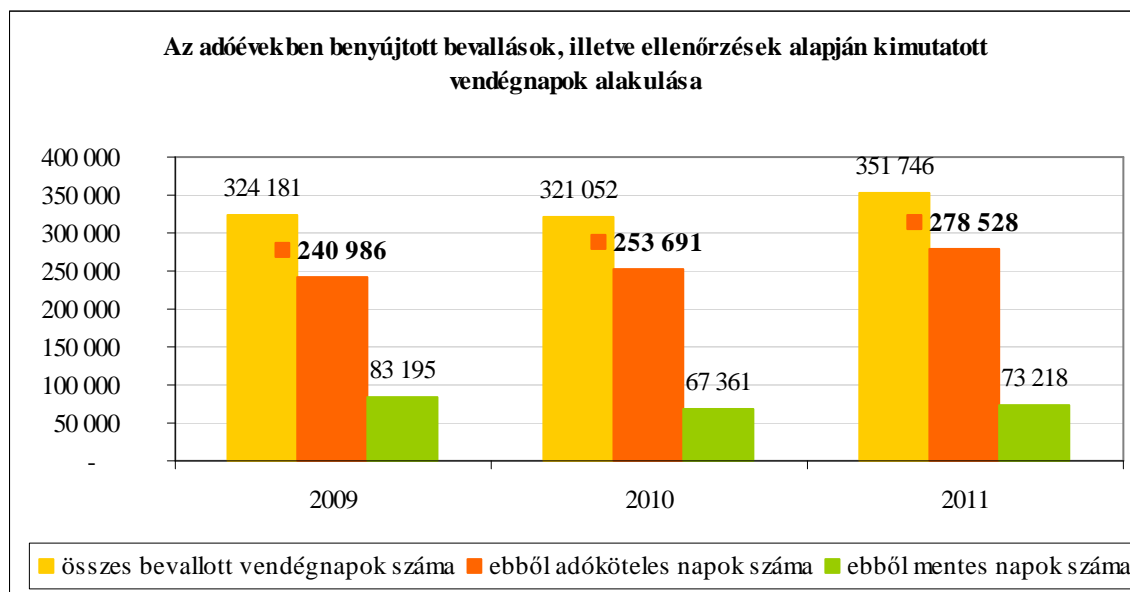

Forrás: Eger MJV. PH. Adó Iroda

Idegenforgalmi adó állapítható meg annak a magánszemélynek a terhére, aki az önkormányzat illetékességi területén egy vendégéjszakát nem állandó lakosként eltölt. A tartózkodás alapján fennálló adókötelezettség alóli mentesség életkorhoz (kiskorúság), speciális egészségügyi, oktatási, munkavégzési, vállalkozási jogviszonyhoz, illetőleg meghatározott rokonsági kapcsolathoz kötődik. Az **adó alapja** a megkezdett napok száma. Az **adó mértéke** naponként és személyenként a törvény szerint legfeljebb **413 forint lehetne.**

Az idegenforgalmi adó nem havi bevallásokhoz kötött előírásra és ennek megfelelően kell a beszedőknek az adót a beszedést követő hó 15-ig a megfelelő számlára utalni. Az adó mértéke 2011. január 1-jétől **380 Ft/nap/fő**.

zárási adatok alapján	2009. év	2010. év	2011. év
összes bevallott vendégnapok száma	324 181	321 052	351 746
ebből, adóköteles napok száma	240 986	253 691	278 528
ebből, mentes napok száma	83 195	67 361	73 218
összes bevallott IFA	86 257 800	90 884 700	105 115 410

Forrás: Eger MJV. PH. Adó Iroda

HELYI IPARÚZÉSI ADÓ

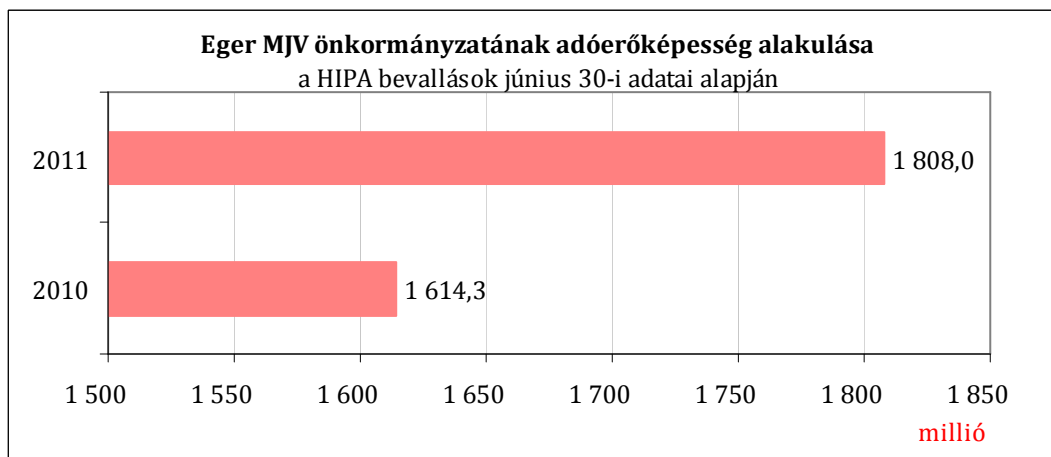
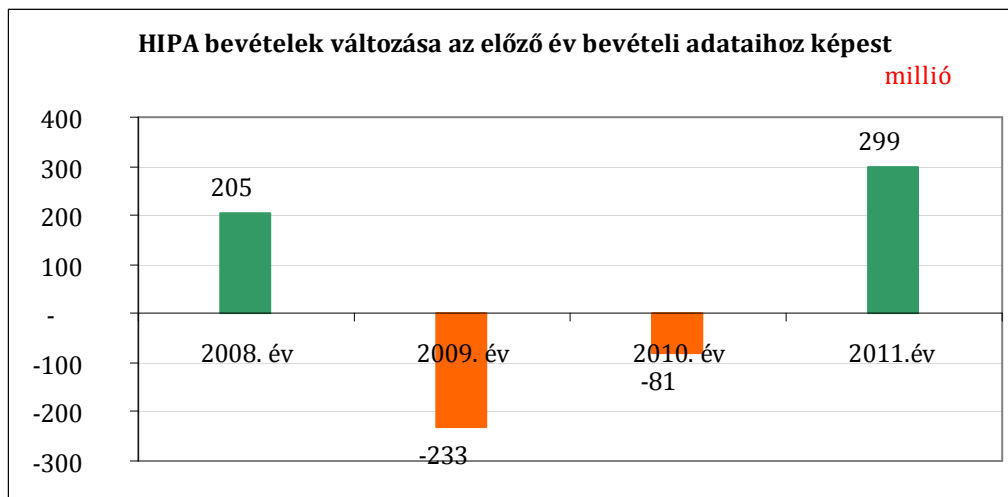
Teljesült adóbevétel
2 659 758,5 E Ft

Teljesítés százaléka
112,8 %

A **helyi iparúzési adóban** az állandó jelleggel végzett iparúzési tevékenység esetén az adó évi mértékének általános csökkentésére - költségvetési okok miatt - nem volt lehetőség. A megyei jogú városok - egy kivétellel- valamennyien a 2%-os mértéket részesítik előnyben, hiszen a helyi beruházások és intézmények működtetésének finanszírozása nagyrészt ebből az adónemből származó bevételből történik.

A **mikro-, kis és középvállalkozások részére fenntartotta** az önkormányzat a kedvezményes adózás lehetőségét, így ők a számított iparúzési adóból 50%-os adókedvezményre jogosultak, azaz a 2%-os mérték helyett, valójában **1%-os mértékkel fizetik adójukat**. Az önkormányzati kedvezményben részesülő adózói kör jelentős, a **vállalkozások 64,3%-át** (4 795 vállalkozás) **érinti**. Ők egyébként többnyire egri vállalkozók, kereskedők. Öröndetes, hogy a múlt évhez képest a megyeszékhely adóerőképpessége 112%-kal (193,7 millió forinttal) nőtt, köszönhető ez elsősorban a város ipari gerincét jelentő külföldi tulajdonú vállalkozásainak.

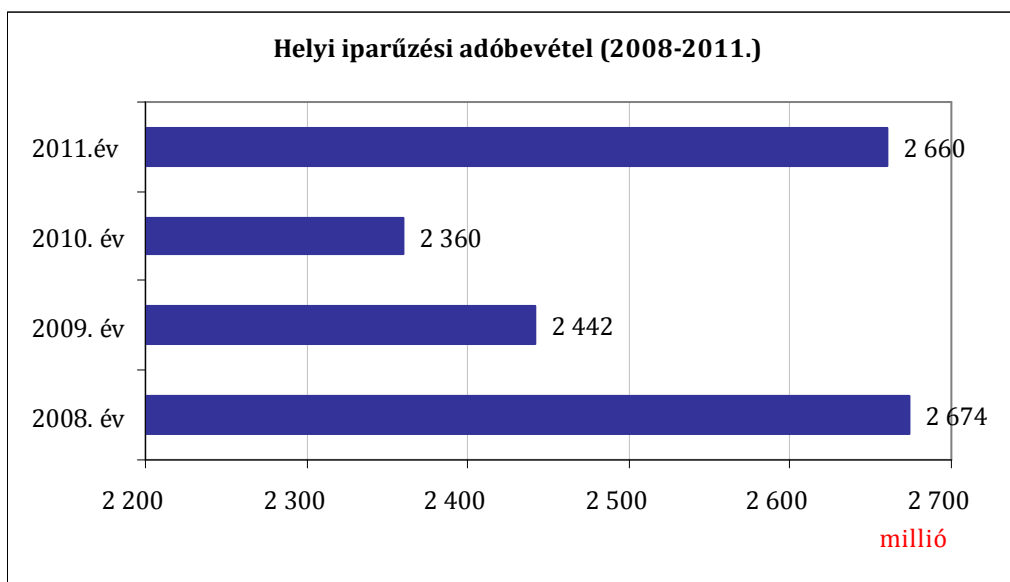
A **gazdasági válságból eredő kedvezőtlen pénzügyi folyamatok** - melyek igen jelentősen érintették az iparúzési adót - **csillapodni látszanak**, ezt támasztja alá az adóerőképpesség vizsgálata, valamint a legnagyobb egri termelő cégek idei bevallási adatai is. Összességében **emelkedett az adóalap**, hiszen míg tavaly a bevallásokban feltüntetett érték 109,6 milliárd forint volt, úgy most ez 122,3 milliárd forint, azaz **12,7 milliárd forinttal nőtt az iparúzési adó alapja**.

Forrás: Eger MJV. PH. Adó Iroda

A bevallási adatok alapján az iparüzési adóban 2010. évre (bevallása: 2011. május 31-én esedékes) 7 467 adózót érintően, **2 415 686 ezer forint végleges adófizetési kötelezettség bevallása történt meg.** Az előző évben előírt előlegekkel szemben jelentős -92 051 ezer forint összegű korrekcióval élhettek a vállalkozások. Akik pénzügyileg is eleget tettek az előlegfizetéseknek, ők a bevallást követően visszaigénylési pozícióba kerültek és amennyiben más tartozásuk nem volt, visszakérhették a túlfizetésüket.

Az **adónemet sajátos fizetési mód jellemzi**, az adózók az adóévben egyrészt a megelőző év adatai alapján előleget fizetnek, másrészt elszámolnak a befizettet előlegekkel szemben, valamint december 20-ával feltöltési kötelezettséget teljesítenek. Ekkor az éves várható adó összegére kiegészítik a már megfizetett előlegeket és a befizetés mellett már bevallási kötelezettséget is kellett teljesíteniük. Összesen 653 adózó nyújtott be ilyen jellegű bevallást december hónapban, melyek 356,5 millió forint összegű előleg-kiegészítést tartalmaztak. **Az adóév utolsó napjaiban beérkező bevételek tették lehetővé, hogy az adóbevételi teljesül meghaladta az eredeti előirányzatban szereplő értéket.**

Forrás: Eger MJV. PH. Adó Iroda

2011. évben az adó mértéke helyben nem emelkedett. A maximált törvényi adómérték (nem indexálható) felső határa is változatlan: 2%. **A mikro-, kis és középvállalkozások részére bővítetten fennmarad a kedvezményes adózás lehetősége**, így az a vállalkozó, akinek az éves vállalkozási szintű **adóalapja a 2,5 millió forintot nem haladja meg** - a Htv. ettől eltérő kedvezményezett kört tilt - az állandó jellegű tevékenység végzése utáni végleges számított iparüzési adóból **50%-os önkormányzati adókedvezményre jogosult.** Az önkormányzati kedvezményben részesülő adózói kör jelentős, számukra a képződött adóalap után az adó feleződik.

A vállalkozások 82,3%-a kizárólag Eger felé fizet iparüzési adót. 1 320 zömében társas vállalkozás különféle módon osztja meg adóalapját és Eger mellett más település felé is fizet adót.

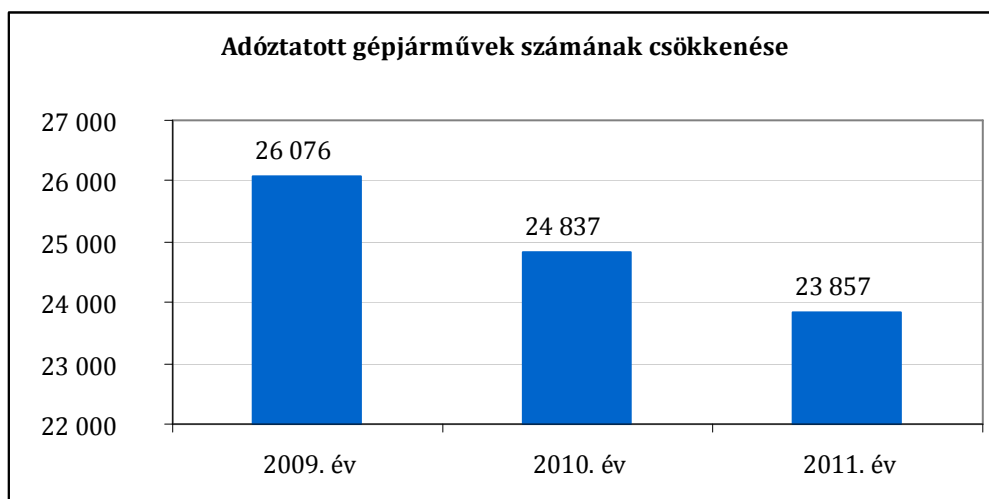
GÉPJÁRMŰADÓ

Teljesült adóbevétel
368 615,5 E Ft

Teljesítés százaléka
99,6%

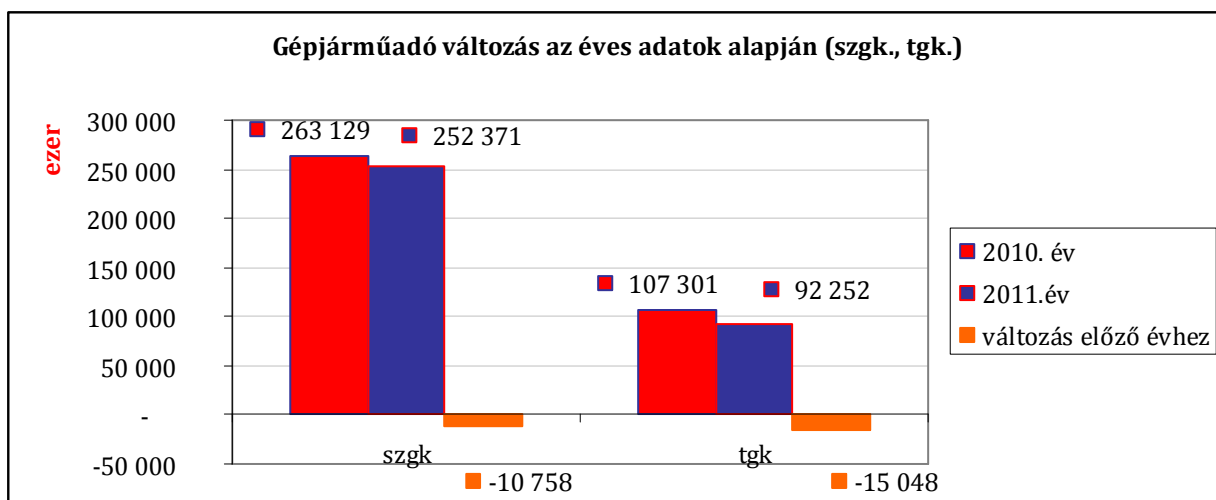
A gépjárművek adóztatása továbbra is a **központi szabályok szerint történik**, itt az önkormányzatnak rendeletalkotási lehetősége nincs. Az adót azoknak kell fizetniük, akik a közúti közlekedési járműnyilvántartásban az **év első napján üzemben tartóként, ennek hiányában tulajdonosként szerepelnek**. Év közben újonnan vagy újra forgalomba helyezett gépjármű utáni adó alanya az, aki/amely a forgalomba helyezés hónapjának utolsó napján a hatósági nyilvántartásban tulajdonosként szerepel. Az adókötelezettség a gépjármű forgalomba helyezését követő hónap 1. napján kezdődik, változatlan tényállás mellett a január 1-jén fennálló állapot az irányadó.

A járművek száma jelentősen csökkent, **az előző évhez képest 980 db járművel található kevesebb az adatbázisunkban**. Köszönhető ez annak is, hogy a felszámolási eljárásokban értékesítették a vagyont, illetve annak, hogy jelentősen nőtt az ideiglenesen vagy hosszabb időszakra forgalomból kivont járművek száma.

Forrás: Eger MJV. PH. Adó Iroda

Az éves elvárt adó összege is apad, ennek oka a járművek számának jelentős csökkenése, valamint az, hogy a személygépjárművek növekvő életkora miatt csökken az adókulcs. A múlt évhez képest **64 597 ezer forinttal mérséklődött az előírt gépjárműadó nagysága**.

Forrás: Eger MJV. PH. Adó Iroda

PÓTLÉKOK, BÍRSÁGOK

Teljesült adóbevétel
30 730,8 E Ft

Teljesítés százaléka
113,8 %

Az adózás körében elkövetett **jogsértések többségének hatása pénzben kifejezhető**. Ennek alapján az adózás rendjéről szóló törvény négyféle jogkövetkezményt határoz meg. **Fizetési késedelem** esetén késedelmi pótlékot kell fizetni, az **adórövidítésért** adóbírságot kell kiszabni, illetőleg az önként feltárt önrevízió esetén **önellenőrzési pótlék** fizetendő, az egyéb kötelezettségek teljesítésének elmulasztását pedig az adóhatóság **mulasztási bírsággal** szankcionálja. Az alapkamat mértéke befolyásolta a késedelmi pótlék nagyságát és mértékét is.

A késedelmi pótlék, önellenőrzési pótlék, mulasztási bírság, adóbírság sajátossága, hogy a tervezéskor „csak becsülhető”, hiszen ez elsősorban az adózók fizetési készségének, illetve a bevallási kötelezettségek teljesítésének függvénye. A törvény az adókötelezettségek adóhiányra nem vezető megsértése esetére mulasztási bírság kiszabását teszi lehetővé, amely egyes esetekben a teljesülést követően mérsékelhető.

ADÓK MÓDJÁRA BEHAJTANDÓ KÖZTARTOZÁSOK

Teljesült adóbevétel
9 414,7 E Ft

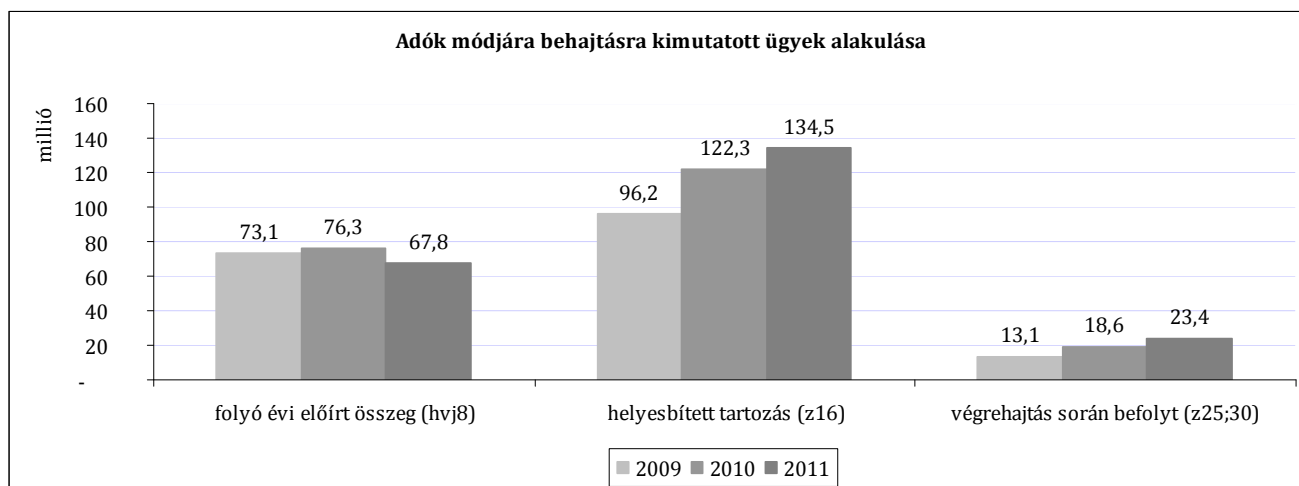
Teljesítés százaléka
125,5 %

Sajátos munkamegosztás érvényesül az adók módjára behajtandó köztartozások végrehajtása esetén, amikor az adóhatóság a végrehajtást a köztartozás jogosultjának megkeresésére folytatja le. Ha **az adós magánszemély, a belföldi lakóhelye vagy szokásos tartózkodási helye, ennek hiányában szokásos fellelhetőségi helye szerint illetékes önkormányzati adóhatóság az eljárásra jogosult szerv**, míg jogi személy és egyéb szervezet köztartozási ügyében az állami adóhatóság jár el, kivéve, ha törvény a tartozás beszedését más szerv hatáskörébe utalja. Törvények előírhatják, hogy valamely köztartozást az önkormányzati adóhatóság adók módjára köteles behajtani. E köztartozások rendszerint nem adó jellegűek, ezekre a törvény hatálya csak a végrehajtás és az ezzel összefüggő nyilvántartás tekintetében terjed ki.

Amikor az adóhatóság adók módjára behajtandó köztartozás beszedése érdekében, megkeresésre foganatosít végrehajtási cselekményeket, nem saját követelését érvényesíti. Ekkor **hatásköre csupán arra terjed ki**, hogy a tartozás jogosultjának megbízásából a megkeresésben megjelölt **összeg behajtása érdekében intézkedjen**. Rendelkezési joga - általában - nem terjed ki arra, hogy a köztartozásra fizetési könnyítést engedélyezzen, vagy a tartozást mérsékelje. Többek között a szabálysértési és helyszíni bírságok, a közigazgatási bírság bizonyos fajtáinak 30%-a az önkormányzat saját bevételeinek számítanak. 2011. évben az adók módjára kimutatott követelés állomány tartozás 134,5 millió forint, ezekben az ügyekben kellett adóhatóságunknak végrehajtási eljárást lefolytatni.

Az adók módjára behajtásra kimutatott köztartozások beszedésének eredményessége alacsonyabb, mint más adóké. Betudható ez annak, hogy az esetek túlnyomó többségében az elkövetőnek sem munkahelye, sem számlája, sem végrehajtható ingó vagyona nincs. Míg az adók esetében, egy folyamatos, többnyire éveken át tartó kapcsolat jön létre az önkormányzati adóhatóság és az adózó között, a bírságok, díjak gyakran csak egyszeri kapcsolatot feltételeznek, jóval magasabb igazgatási költségekkel. Az eljárási szabályok hibája, hogy kifejezetten tiltja a jogszabály a jelzálogjog intézményének alkalmazását, holott ez viszonylag eredményes jogintézmény a behajtási cselekmények biztosítási intézkedései között. Az adóvégrehajtásban, az adók módjára kimutatott tartozások beszedésénél az 500 ezer forint alatti tartozások esetében az ingatlant nem lehet - általában - megterhelni.

A helyesbített tartozás állomány az előző évhez képest 10%-kal emelkedett, ám az adóhatóság eredményessége a behajtás során ennél nagyobb százalékot mutatott, ugyanis 2011. évben – az előző évhez képest - **125%-kal nőtt az eredményesség a végrehajtási területen.**

Forrás: Eger MJV. PH. Adó Iroda

TALAJTERHELÉSI DÍJ

Teljesült adóbevétel
3 958,5 E Ft

Teljesítés százaléka
92%

A **környezetterhelési díjról** szóló 2003. évi LXXXIX. Törvény (Ktd.) alapján a környezetterhelési díj 2004. január 1-jén került bevezetésre a levegőre és vízre, ugyanakkor a **talajterhelési díjra** vonatkozó szabályok 2004. július 1-jétől léptek életbe. A talajterhelési díj bevezetésével a törvényalkotó célja az volt, hogy senkinek se legyen előnyösebb a környezet szempontjából rosszabb megoldást választani és ezért a jelentős költségvetési támogatással megépült **közművekre rá nem kötő lakosok talajterhelési díjat fizessenek.** Két adóhatóság is „működik” a talajterhelési díj adózása során, a vízjogi engedély alapján végzett tevékenységhez kapcsolódó talajterhelési díjjal kapcsolatos adóztatási feladatokat a NAV, a helyi vízgazdálkodási hatósági jogkörbe tartozó szennyvízszikkasztáshoz kapcsolódó talajterhelési díjjal kapcsolatos adóztatási feladatokat pedig az önkormányzati adóhatóságok látják el. A talajterhelési díjfizetési kötelezettség **azt a kibocsátót (fogyasztót) terheli, aki a műszakilag rendelkezésre álló közcsatornára nem köt rá** és a helyi vízgazdálkodási hatósági, illetve vízjogi engedélyezés hatálya alá tartozó szennyvízelhelyezést - ideértve az egyedi zárt szennyvíztározót is - alkalmaz. Amennyiben a közcsatornát év közben helyezik üzembe, a díjfizetési kötelezettség a kibocsátót a közcsatorna üzembe helyezését követő 90. naptól terheli.

A **talajterhelési díj mértékét** a talajterhelési díj meghatározott alapja (**a fogyasztott víz mennyisége**) a **meghatározott egységdíj** (120 Ft) valamint a település közigazgatási területére vonatkozó **területérzékenységi szorzó** (3,0) határozza meg. Az "érzékeny" besorolású területeknél (ilyen Heves megye székhelye is) ez az összeg **háromszoros szorzóval** számolható. Ez azt jelenti, hogy egy köbméter ivóvíz-fogyasztás után 360 forint talajterhelési díjat kell majd fizetni.

Egerben **legalább 360 forintot kell fizetni** minden egyes elfogyasztott köbméter ivóvíz után azoknak, akiknek a fogyasztási helye nincs rákötve a kiépített szennyvízcsatornára, a szennyvíz elszállítását igazoltan nem tudja számlákkal bizonyítani, illetve nem felel meg az önkormányzati díjmentességeknek.

A helyi vízgazdálkodási hatósági jogkörhöz kapcsolódó talajterhelési díjra vonatkozó eljárási és adatszolgáltatási szabályokról, illetve a rászoruló lakossági kibocsátó díjkedvezményéről és mentességéről szóló Eger Megyei Jogú Város Közgyűlésének 41/2004. (XII. 17.) számú rendelete alapján, **100%-ban mentességet élveznek** azok a természetes személy kibocsátók, akiknek a családjában a gyermek(ek) - a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény alapján - 2011. évben rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesültek, illetve azok a természetes személy kibocsátók, akiknek a családjában legalább egy 65. életévét betöltött nyugdíjas él és a családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének kétszeresét, azaz 57 000 Ft-ot.

A kibocsátónak díjfizetési kötelezettségéről évente a **tárgyévét követő év március 31-ig kell bevallást tennie**. A Ktd. alapján a díjfizetés önadózás keretében zajlik a benyújtott díjbevallások alapján 253 ingatlan után keletkezett ilyen jellegű fizetési teher, melynek összege 3 867 ezer forint volt.

A helyi vízgazdálkodási hatósági jogkörbe tartozó szenny-vízelhelyezéshez kapcsolódó talajterhelési díj az önkormányzat környezetvédelmi alapjának bevételeit képezi, és ezt az önkormányzat a talaj, valamint a felszín alatti víz mennyiségi, minőségi védelmére használhatja fel.

Iparüzési adó meghatározott része feletti rendelkezés

Közel 20 éve van arra lehetősége az egri helyi iparüzési adót fizetőknek, hogy **a befizetett helyi iparüzési adójuk bizonyos részének felhasználásába beleszóljanak**. Bár többször is felmerült a személyi jövedelemadó 1+1%-hoz hasonló rendszer megszüntetése, annak társadalmi elfogadottsága és közkelettsége miatt, azonban változatlanul fennmaradt és - némi változtatással - ennek további megtartására tettünk javaslatot. A 2010. évi helyi iparüzési adóbevallások benyújtásakor, azoknak az adózóknak, akik legalább 350 ezer Ft adófizetési kötelezettséget teljesítettek, lehetőségük volt az adóbevétel bizonyos részére további felhasználására jelölést, címkézést tenni.

Költségvetési szempontból kiemelkedő nagyságot jelent az iparüzési adóból származó bevétel, így az önkormányzat részéről egyfajta gesztus, hogy a megfizetett adó egy részének felhasználásába az adófizető beleszólhasson. A bevallás benyújtásakor az idei évben **146 vállalkozás élt a felajánlás lehetőségével, 25 063 ezer forint összértékben**. Az adóbevallási adatok alapján 620 társaság adókötelezettsége haladta meg a limitet - 350 ezer Ft-ot - és majd negyedük élt is az önkormányzati rendeletünkben felajánlott lehetőséggel. Ezen adózói kör gazdasági súlya fontos és meghatározó a város életében, hiszen ők ugyan az adózók 8,6%-át teszik ki, ám az **adó 88,5%-a tőlük folyik be**.

Eger, 2012-02-17.

KORSÓS LÁSZLÓSK.
Eger Megyei Jogú Város
Polgármesteri Hivatal Adó Iroda
Irodavezetője